

30 Eylül
2022

HAFTALIK GÜNDEM

ERDOĞAN'IN SEÇİM HAZIRLIKLARI

Erdoğan sosyal konut projesini başlatırken 5 milyon başvuru hedeflediğini söylüyor ve bunun seçime doğrudan etkisi olacağını ileri sürüyordu. Başvurular bu hafta 5 milyonu aştı. Üstelik daha son başvuru tarihine çok var. Bu başvuru sayısı sosyal konut gereksiniminin ne kadar fazla olduğunu, ülkemizdeki yoksulluğun ne kadar derin ve yaygın bir boyuta ulaştığını da gösteriyor. Hepsinden önemlisi son yirmi yıldır uygulanan ekonomi politikasının çöktüğünü ilan etmiş oluyor.

Geçen hafta bakanın sosyal konut projesi ile ilgili yarattığı sürpriz beklentisi boş çıktı. Erdoğan yaptığı açıklamada daha önce TOKİ projelerine katılanların peşin ödeme yoluyla kalan borçlarında yüzde 25 oranında indirim yapılacağını duyurdu. Muhalefetin ve kamuoyunun tepkisi Erdoğan'ı yeni sosyal konut projelerinde birtakım düzeltmelere gitmek zorunda bırakacaktır.

Belli başlı sosyal destek ödemelerinde, dul ve yetim ödemelerinde ufak ufak da olsa bazı artışlara gidiliyor. Asgari ücretin en az yüzde 80 artırılması üzerine çalışmalarını için bürokratlara talimat verildiği basına sızdırılıyor. Memurlara ve emeklilere de aynı doğrultuda zam yapılacağı da konuşuluyor. Bunlar kâğıt üstünde

artışlar olarak kalmaya mahkûm görünüyor. Ekonomik dengeler tamamıyla bozulmuş durumda ve bu artışların anında buharlaşması olasılığı var. Ekonomiyi düzeltecek, pahalılığı durduracak köklü adımlar atmadan maaş artışlarının işe yaraması çok zor.

Erdoğan, yaptığı konuşmalarda faizi tekrar hedef aldı. "Benim en büyük düşmanım faizdir" dedi. Daha da düşürülmesi gerektiğini söyledi. Sermaye kesimlerini ucuz kredilerle yatırım yapmaya, istihdamı artırmaya çağırdı. "Özel bankalar ne yapar bilmem ama kamu bankalarına düşük faizli krediler vermeleri, işleri kolaylaştırmaları için talimat verdim" dedi.

Dünya Bankası İklim ve Afete Dayanıklı Şehir Projesi kapsamında (bütün dünya genelinde yürütülen bir proje) Türkiye'ye 512 milyon dolarlık bir kredi verdi. Ama bu kredi kızgın tava ya damlayan su gibi anında buharlaşacak bir para.

Erdoğan bütün bu ekonomik adımlarla birlikte partisinin gençlik kollarını, kadın kollarını ve çeşitli kademelerini toplayıp "Biz bu seçimleri kazanacağız. Ben inanıyorum" diye propagandaya yaparak partisini canlandırmaya çalışıyor.

MİR KARTLARI

Geçen hafta İş Bankası ve DenizBank Amerikan tehditlerine baş eğerek MİR kartlarına hizmet vermekten çıkmıştı. Bunun ardından Erdoğan bu konuda köklü çözümlere gidileceği yönünde sinyaller verdi. Fakat tam tersine bu hafta üç kamu bankasının da sistemden ayrılmasıyla Türkiye MİR sisteminden tamamen çıkmış oldu. Daha önce Kazakistan ve Vietnam'da da özel bankalar sistemden çıkma kararı almıştı.

Bu karar emperyalistlerin ekonomik kuşatma altına alarak zayıflatmaya çalıştığı Rusya açısından yıpratıcıdır. Rusya etrafındaki çemberin sıkılaşmasına yarayacaktır. Ayrıca Türkiye için çok büyük bir geri adım anlamına geliyor. Kararın hangi gerekçelerle, hangi şartlarda alındığı konusunda bilgiler çok eksik. Yine de güçlü bir Amerikan baskısı altında geri adım atıldığını düşünebiliriz. Yunanistan'ın iki Ege adasına Amerikan gemileriyle zırlı araç çıkarması, MİR sisteminde kalan bankalara yaptırım uygulayacaklarını ilan etmesi AKP'ye geri adım attırdı.

MİR sisteminden çıkma kararının Rusya ekonomisi, Türkiye ekonomisi, Türkiye Rusya ilişkileri, Türkiye Amerika ilişkileri üzerinde çok yönlü etkileri olacaktır. Bu etkilerin ne yönde gelişeceğini, Rusya'nın bu adımlara nasıl bir tepki göstereceğini ya da nasıl alternatifler oluşturulacağını gözlemlemek gerekiyor. Ayrıca MİR sisteminden ayrılma kararının neden ve ne koşullarda alındığı ile ilgili bilgilerin de takip edilmesi gerekiyor.

TERÖR SALDIRISI

26 Eylül 27 Eylül'e bağlayan gece yarısı Mersin Mezitli'de polisevine terör saldırısı düzenlendi. İki terörist üzerlerinde canlı bomba düzenekleri ile polisevine girmeye çalıştı. Saldırganları fark eden polislerin müdahalesi ile çatışma çıkınca teröristlerden biri vuruldu, diğeri canlı bomba düzeneğini patlattı.

Bir polisin öldüğü, bir polis ve iki sivilin yaralandığı saldırıyı kınıyoruz.

Saldırıyı PKK'nın silahlı kolu HPG üstlendi.

Türkiye halkı terörden çok çekti. İşçiler, şehir ve köy emekçileri, bütün halk tekrar terör sarmalına girmek istemiyor. Halkımız ağır geçim sorunlarında boğulmamak için insan üstü çaba sarf ederken emperyalizm ve uzantıları ise onları daha da köşeye sıkıştırıyor, bir de canlarıyla sınıyor.

Mersin'deki terör saldırısı Amerika'nın genel politik çerçevesinin içine oturuyor. Saldırının doğrudan Amerika'nın Ortadoğu komutanlığı Centcom tarafından yürütüldüğünü söylemek için kâhin olmaya gerek yok. Amerika ekonomik kriz ile yıpranan ve askerî-siyasi kuşatma altına aldığı Türkiye'yi içeride de kaosa sürükleyerek parçalamak için hareket ediyor. Terör saldırısının, yeni bir terör saldırıları döneminin başlangıcı olup olmayacağını izlemek gerekiyor.

ABD kendi uğursuz planlarını uygularken Erdoğan da kendi bencil, dar grupçu iktidar hesapları için harekete geçiyor. İktidar bloğu bu saldırı aracılığıyla CHP ve HDP'ye ve onlarla işbirliği yapan güçlere aynı anda yüklenmeye başladı bile. AKP emperyalist müdahaleye karşı ulusal birliği sağlayacak adımları atmak, bağımsızlığımızın temeli Cumhuriyeti yeniden ayağa kaldırmak gibi köklü tedbirlere yönelmekten çok uzak. Cumhuriyetin dış politikası olan yurttan sulh cihanda sulh anlayışıyla komşularımızla dostluk ve dayanışma temelli ilişkiler geliştirmek konusunda bile ayak sürüyor. Emperyalistlere Türkiye'yi kuşatmak için alan bırakıyor. İçeride uyguladığı ayrıştırıcı politikalarla emperyalizmin beşinci kollarının ekmeğine yağ sürüyor.

ABD senaryosuna şu ya da bu oranda destek olan, ABD senaryosunda başrol kapma hevesiyle figüranlığa razı olan siyasi parti, hareket ve kişiler, bir kez daha ne kadar çabuk harcandıklarını görüp şaşırabilirler.

AKŞENER'DEN ATAK

Akşener Fatih Altaylı'nın programına konuk oldu. Kılıçdaroğlu'nun geçen hafta ortak aday olma hedefiyle yaptığı çıkışlara karşı atağa kalktı. "Bizim CHP'ye ve Kılıçdaroğlu'na diyet borcumuz yok. Kişisel olarak benim var. Biz borcumuzu yerel seçimlerde fazlasıyla ödedik" diyerek hareket alanını genişletmeye çalıştı.

Kılıçdaroğlu'nun partisinin İzmir kampında yaptığı "Benimle misiniz, değil misiniz?" çıkışını kendi partisinin içine yönelik bir mesaj olarak gördüklerini söyledi. Ortak aday tartışmaları ile ilgili olarak "Ortak adayın parti başkanları tarafından belirlenmesi yöntemini biz önermedik. Kılıçdaroğlu kendi önerdi. Biz noter değiliz. Bize bir öneri gelirse fikrimizi söyleriz. Kazanıp kazanamayacağını değerlendiririz" diyerek "Bizim için Mansur Yavaş da, Ekrem İmamoğlu da başarılı ve uygun adaylardır. Halkta da bu yönde güçlü bir istek var" dedi.

Ortak aday olarak Kılıçdaroğlu'nun kendini aday olarak gösterme hakkı olduğunu, her başkanın da bu hakkı olduğunu ya da başkalarının da aday gösterebileceğini, kararın ortak alınması gerektiğini vurguladı. "Kılıçdaroğlu kesinlikle ortak aday olamaz diyor musunuz?" sorusuna "Hayır öyle bir şey demiyorum" dedi. "Kılıçdaroğlu ortak aday olmazsa masa dağılır

mı?" sorusuna "O kibar biridir. Masadan bu yüzden kalkmaz" dedi. "CHP tek adayımız Kılıçdaroğlu derse ne yapacaksınız?" sorusuna "Böyle bir dayatmayla karşılaşacağımızı sanmıyoruz ama karşılaşırsak ne yapacağımıza bakacağız" dedi.

Akşener çok net bir şekilde Kılıçdaroğlu'na karşı çıkmış oldu. Hatta CHP içinde biten bir tartışmayı (belediye başkanlarının ortak adaylığı) yeniden alevlendirerek CHP içişlerine de elini atmış oldu. Diğer yandan emperyalistlere ve sermaye çevrelerine güçlü mesajlar vermeyi de ihmal etmedi. "5'li çete konusunda CHP'den farklı düşünüyoruz. Biz kamulaştırma yolunu savunmayız. Tahkime başvurarak haksız kazanç sağlayacak fahiş fiyatların düşürülmesini isteyebiliriz" dedi.

Kılıçdaroğlu'nun bu saatten sonra geri adım atmasını beklemek çok zor. Ama Akşener de bastırmaya devam ediyor. Babacan ise ortak adayın cumhurbaşkanı seçilmesi sonrasında yetkilerini diğer parti başkanları ile paylaşması gerektiği yönünde kampanya yürütüyor. Bu şekilde bir taraftan, bir "B planı" hazırlığının da yürütüldüğü düşünülebilir. Seçim kazanılırsa CHP/Kılıçdaroğlu'nun iktidarda belirleyici olmasını önlemeye çalışıyorlar.

ADALARA ÇIKARMA

Dış politikada Türkiye'yi yakından ilgilendiren en önemli olay Ege'de askerî statüsü olması uluslararası anlaşmalarla yasaklanmış olan iki büyük adaya (Sisam ve Midilli) Yunanistan'ın zırhlı savaş araçlarını çıkarması oldu. Çıkarmasının Amerikan gemileri ile yapılması, Amerika'nın verdiği zırhlıların çıkarılması Türkiye'ye yönelik önemli bir tehdit mesajıdır. Amerika göstere göstere tavır alıyor, Yunanistan'ın arkasında ben varım, diyor.

Televizyon kanallarında Yunanistan'a yönelik savaş çağrısı yapanları, fetih hayalleri kuran yorumcu ve eski askerleri dinlerken, bütün dünyada medyanın nasıl tek bir merkezden yürütüldüğünü, gerçekleri tam tersine çevirerek sunduğunu unutmamak gerekir. Ukrayna savaşı bu konuda sayısız örnekler veriyor. Hem yetkililerin, hem de medyanın savaş kışkırtıcısı söylemleri Yunanistan'a "yakın tehdit altındayız" bahanesi yaratıyor.

Yunanistan'da da yönetici ve medya yorumcularının ABD'yi ve AB'yi arkalarına aldıkları için mest olmuş bir şekilde savaş kışkırtıcılığı yapmaları, adalara silah çıkarmaları, ABD'nin Rusya ve Türkiye'yi kuşatma planlarına ortak olmaları en başta kendi halkı olmak üzere dünya halkları için uğursuz adımlardır. Türkiye'ye karşı elini kuvvetlendirmek için ülkesini açık bir Amerikan işgaline sürükleyen işbirlikçilerin, Yunanistan halkı tarafından gereken tepkiyle karşılaşmasını umuyoruz.

Türkiye adaların silahsız olması için Lozan ve sonrasındaki anlaşmalarla sağlanan statünün korunmasını talep etmekte haklıdır. Bunun gerçekleşmesi için barışçıl ve diplomatik yollarla mücadele etmelidir. Bu adımları kuvvetlendirmek üzere komşularıyla ve Mısır ile tam dostluk ve dayanışma ilişkileri kurmalıdır. Amerikan kuşatmasını etkisiz kılmak için emperyalizme karşı komşularıyla birlik yolunu tutmalıdır.

ESİR TAKASI

Türkiye ve Suudi Arabistan'ın arabuluculuğuyla Rusya ve Ukrayna arasında esir takası anlaşması yapıldı. İngiltere, Amerika, Fransa gibi ülkelerin vatandaşı kiralık askerlerin kurtarılması için Suudi Arabistan aracı oldu. Bu askerler doğrudan Arabistan'a yollandı. Türkiye, faşist eğilimli Nazi yanlısı beş Azov komutanını savaş bitene kadar elinde tutmaya söz verdi. Takas anlaşması ile toplamda Rusya 215, Ukrayna 55 esiri serbest bıraktı. Ukrayna'nın Rusya'ya gönderdiği esirler arasında muhalefet liderlerinden Ukrayna vatandaşı Medvedçuk da var.

Özellikle Azov taburu komutanlarının serbest bırakılması Rusya'da belli çevrelerde tepki yarattı. Ama anlaşma hayata geçti.

RUSYA'DA SEFERBERLİK SONRASI

Rusya'da ilan edilen kısmi seferberlik sonrası ülkeden kaçanlar dünya gündeminde ilk sıralarda. Türkiye, Gürcistan, Kazakistan, Ermenistan gibi yakın komşu ülkelere geçen Rusların sayısı normalin çok üstünde. En çok tercih edilen yerlerden biri de Türkiye oldu.

Rusya ülke dışına çıkanlara herhangi bir engel getirmiyor. Ama tahmin edilebileceği gibi halkta gidenlerle ilgili büyük tepki var. Çünkü yaygın propagandanın aksine, bütün seferberlik ilan edilen ülkelerde olduğu gibi, Rusya'da da seferberlik genel olarak coşkuyla karşılandı. Vize yasağı getiren bütün Avrupa ülkeleri Rusya'dan kaçanlara kapılarını açmaya başladı.

Rusya seferberlik emri alan yurttaşlarına önemli olanaklar da sağlıyor. Yeni krediler veriliyor, borç ödemeleri erteleniyor. Seferberlik boyunca maaş veriliyor. Hiç kimsenin, işyeri sahibi olsa da, seferberlik nedeniyle işini kaybetmeme garantisi veriliyor. İşyeri kapanmak zorunda olanlar devlet garantisine alınıyor.

REFERANDUM YAPILDI

Ukrayna'da faşistlerin elinden kurtulan dört bölgede Ukrayna'dan ayrılıp ayrılmama ve Rusya'ya katılıp katılmama kararlarıyla ilgili referandumlar 23-27 Eylül tarihleri arasında 5 gün süren oy kullanma süreciyle yapıldı. Beklenildiği üzere referandumlarda çok yüksek oranlarla Ukrayna'dan ayrılıp Rusya'ya bağlanma kararları çıktı. Referandumun ardından 30 Eylül tarihinde Moskova'da yapılan imza töreni ile dört bölgenin Rusya'ya katılması anlaşmaları imzalandı. Putin imza töreninde "Bu topraklarda yaşayanlar artık yurttaşımızdır, ülkemizi koruyacağız" dedi. Bu karardan sonra Rusya kanunlarına göre bu topraklara yapılacak saldırılar, Rusya'ya yapılmış sayılacak.

Batılı ülkeler kararları tanımadıklarını ilan ettiler. NATO adına genel sekreter Stoltenberg kararları tanımayacaklarını açıkladı. Ukrayna, Zelenski'nin imzasıyla NATO'ya hızlandırılmış katılım başvurusunda bulundu. Dünya genelinde saflar iyice netleşiyor.

Referandum sürecinde Rusya'yı zayıflatmak ve kargaşa çıkarmak için içinde bir terör saldırısı gerçekleştirildi. Ülkenin savaş alanından uzak, epey iç bölgesinde bir terörist, bir okulu silahla basarak taradı. 13 kişi hayatını kaybetti, 27 yaralı var.

SABOTAJ

Kuzey Akım 1 ve Kuzey Akım 2 boru hatlarına sabotaj yapıldı. Saldırı net olarak Amerikan operasyonu olduğu hâlde yatık basın sabotajın Rusya tarafından yapıldığını propaganda ediyor. Hâlbuki bu saldırı ile Amerika en başından itibaren durdurmaya çalıştığı, sonra sineye çekerek kabul ettiği ve bugün fiilen kullanılmayan Kuzey Akım 2 hattından kurtulmuş oldu. Doğalgaz pompalaması geçici olarak durdurulan Kuzey Akım 1 de tamamen devreden çıktı. Bu saldırıyla Amerika Avrupa'yı tamamen kendine mahkûm etmek yolunda kritik bir adım atmış oldu.

Çok kısa bir süre önce Putin, "Almanya başbakanına söyledim. İsterlerse Kuzey Akım 2 hattını hemen açabiliriz. Yarım saat içinde doğalgaz ulaşmaya başlar" demişti. Anlaşılan Amerika, Almanya içinde uzlaşma eğilimlerini de dikkate alarak harekete geçti.

Sabotajın hemen ardından eski Polonya Dışişleri Bakanı "Çok güzel bir iş oldu. Teşekkürler Amerika" diyerek tweet attı. "Bundan sonra Rusya Avrupa'ya gaz satmak isterse Polonya ve Ukrayna ile anlaşmak zorunda kalacak" dedi.

Avrupa yöneticileri, Avrupa burjuvazisi ABD tehdit ve şantajı altında kendi ülkelerine, kendi halklarına ihanet ediyor. Avrupa'yı Amerika'ya tamamen bağımlı yarı sömürge pozisyonuna düşürüyorlar. Bu politikanın değişmesi için Amerika'da 8 Kasım'da yapılacak ara seçimlerin sonuçları etkili olabilir. Biden, destek kaybetmeye başlarsa Avrupa burjuvazisi kendisi için bir hareket alanı yaratabilir.

İTALYA SEÇİMLERİ

Seçimleri sağ blok yüzde 44 oyla kazandı. İttifakta üçü esas belirleyici olan beş parti var. En büyük partinin lideri Meloni başbakan olacak. Eski başbakanlardan Berlusconi de ittifakta yer alıyor. Meloni siyasi çizgi olarak Türkiye'deki Ümit Özdağ çizgisine denk düşer. Göçmen karşıtlığını kullanıyor, antiemperyalist söylemlerin arkasına saklanarak NATO, Amerika, AB konusunda son derece ihtiyatlı, uzlaşmacı ve Rusya karşıtı bir politika yürütüyor. İttifak içindeki küçük partilerden birinin lideri Amerika tarafından Rusya ajanı ilan edildi.

İtalya siyasi hayatı geleneksel olarak istikrarsızdır. Yeni hükûmetin de istikrarlı bir yönetim sağlaması zor. Uluslararası alanda nasıl bir politikaya sahip olacağını takip edeceğiz.

İRAK'TA İSTİKRARSIZLIK

Ülkede 11 aydır hükûmet krizi sürüyor. Sadr karşıtı koalisyon, Koordinasyon Grubu, saflarını genişletmeyi başardı. Daha önce Sadr ile beraber davranan iki kuvveti de yanlarına çektiler. Sadr ve Türkmenler dışındaki bütün gruplar ittifak yapmış oldu. Türkiye'ye yakın Türkmenler Sadr'ı el altından destekliyor. Sadr'ın esas destekçisi Suudi Arabistan.

Sadr grubunun bu uzlaşma karşısında tekrar ayaklanma başlatma olasılığı var. Eski başbakan Maliki'nin etkili olduğu koordinasyon grubu ise saflarını genişlettiği için hükûmeti kurabilmek için mücadele ediyor.

İRAN'DA OLAYLAR SÜRÜYOR

İran'da Mahsa Amini'nin öldürülmesi üzerine başlayan olaylar devam ediyor. Olaylarda hayatını kaybedenlerin sayısı 70'i geçti. Bu hafta yönetimi destekleyen gösteriler de yapılmaya başladı. Cumhurbaşkanı Reisi, "Ya dönün evinize ya da biz şiddetli davranacağız" yönünde açıklamalar yaptı. Olaylara ajanların karıştığını söyledi.

Yönetime yakın çevrelerde göstericilerin bazı taleplerinin kabul edilmesi gerektiği, örtünme zorunluluğunda belirli rahatlamaya gidilmesi gerektiği yönünde açıklamalar var ama bunlar köklü adımlar atılacağı anlamına gelmiyor. Bir yandan da olaylara katılanlar hakkında soruşturma açılacağı da söyleniyor.

İran halkının özgürlük mücadelesini emperyalistler de kendi amaçları için kullanmaya çalışıyor. Bu durum halkın çok yönlü bir mücadele yürütmesini gerekli kılıyor.